

عنوان مقاله:

ترکیب گروهی در زبان فارسی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 15، شماره 48 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

موسی غنچه پور - دانشگاه فرهنگیان

خلاصه مقاله:

در این نوشتار ترکیب گروهی در زبان فارسی معاصر بررسی می شود. پیکره پژوهش ۲۸۱ ترکیب گروهی (۱۳۵ کلمه مرکب گروهی فعلی و ۱۴۶ کلمه مرکب گروهی غیرفعلی) استخراج شده از فرهنگ بزرگ سخن انوری (۲۰۰۷، Anvari) است. هدف پژوهش، مطالعه ترکیب های گروهی به لحاظ هسته معنایی، هسته نحوی، نوع کلمه و مقوله های سازنده است تا دسته بندی کاملی از این مقوله در زبان فارسی ارائه شود. افزون بر این، با مقایسه ترکیب های گروهی فعلی و غیرفعلی تفاوت ها و شباهت های این دو ساخت روشن شود. بررسی داده ها برپایه معیارهای ارجاعی، عدم پیش آیندسازی یا جابجایی سازه ها و عدم ارجاع ضمیری تاییدی بر مشارکت فرایند ترکیب در ساخت های حاصل از انضمام گروه نحوی و سازه واژگانی در زبان فارسی است. تحلیل داده ها نشان داد که ترکیب گروهی ساختی متشکل از انضمام گروه نحوی به سازه واژگانی است. سازه واژگانی در ترکیب های گروهی فعلی، هسته و در ترکیب های گروهی غیرفعلی بسته به نوع ترکیب، هسته و یا غیرهسته است. ترکیب های گروهی در زبان فارسی با توجه به ساختار و هسته نحوی برگرفته از فعل یا غیرفعل به دو طبقه فعلی و غیرفعلی طبقه بندی می شوند. برخلاف ترکیب های گروهی فعلی که به لحاظ هسته نحوی فقط هسته پایانی هستند، ترکیب های گروهی غیرفعلی هسته آغازین، هسته پایانی و فاقد هسته هستند. از نظر هسته معنایی، ترکیب های گروهی فعلی درون مرکز هسته پایانی و برون مرکز هستند و به انواع موضوعی، افزوده ای و وصفی دسته بندی می شوند. حال آنکه نوع غیرفعلی فقط برون مرکز هستند. داده ها تاییدی است بر اینکه در زبان فارسی از نظر نوع کلمه، صفت های مرکب گروهی فعلی و غیرفعلی فراوانی بیشتری در مقایسه با مقوله های دیگر دارند.

کلمات کلیدی:

ترکیب گروهی، موضوع، گروه نحوی، هسته، زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1787417>

